

GOD PRAAT MET ONS. EN HOE!

Overweging Eerste Kerstdag - 25 december 2013

Het Woord is vlees geworden.

Wie wordt hier wakker van als hij dit hoort?

Maar als ik nu eens zeg:

*God roept mij als een pasgeboren kind dat schreit,
als een reiziger die vermoeid bij een koele bron gaat zitten,
als een vriend die schreit bij het graf van een dierbare,
als een man die weet dat zijn doodvonnissen is getekend?*

Want wat wordt er anders bedoeld met 'vlees'
dan een sterveling van vlees en bloed,
en niet een heroïsche mens als een godheid?

En als we horen voorlezen over '*het woord*'
dan gaat het niet om gestolde woorden die gedrukt staan
maar om een levend spreken - iemand aanspreken, roepen.
Stel je voor: op een groot plein zie je plots een vriend, vriendin
die je in jaren niet hebt gezien.
Je roept, je zwaait. Je bent niet uit op een goede formulering,
op woorden die iets vastleggen.
Het is eerder een beweging naar iemand toe, met inzet van alles:
Je wilt jezelf kenbaar maken en contact krijgen:
'Hier ben ik! Herken je mij? Heb je even?'
Het is een totaalgebeuren - niet enkel woorden spelen een rol,
maar minstens zo sterk gebaren en gezichtsuitdrukking -,
met alles wat in je is breng je jezelf naar de ander over.
Of kijk naar ouders die hun nieuwe kindje toespreken:
zij lachen het toe, spreken lieve woordjes, raken het behoedzaam aan
Het is een intense overdracht van heel hun hart en ziel
veel meer dan in woorden is te vangen.

En zo bedoelt de evangelist Johannes het:

heel het leven van Jezus is een expressie van God naar ons toe,
in hart en ziel, in lijf en leden, in wat hij zegt en in wat hij doet.

In heel zijn mens-zijn spreekt God zich uit naar ons toe,
en doet Hij een appèl op ons. Om ons te ontwapenen, te ontdooien.

Niet met dwang of geweld wil Hij de harten winnen
maar door 'ongewapend' in ons midden te zijn en ons aan te spreken.

*Kom in mij, win, ontwapen mij, zie mij, doe mij aan. Weersta mij,
wacht mij, delf in mij, ontdooi mijn naam, ontraadseel mijn bestaan.*

Nog steeds is het verbazingwekkend wat wij vandaag vieren:
de Machtige als een pasgeboren kind in een kribbe.

De joodse filosoof Levinas heeft diepzinnig nagedacht over
het menselijk gelaat dat een appel op ons doet als het ons aankijkt.

Een appèl: een woord dat een gezicht krijgt, mij aanspreekt,
een beroep doet op mij; een woord dat om een antwoord vraagt.

Menselijk leven is niet een leven op zichzelf:

het is leven als antwoord. Anders is het geen leven.

In de Dominicaanse traditie is het voeren van het woord belangrijk;
maar: waar de een helder kan analyseren en verwoorden,
weet een ander op basaal nivo Gods betrokkenheid uit te spreken
naar een mens wiens mogelijkheden tot communicatie zijn ingeperkt.
Naast monden die spreken zijn handen nodig die aanraken
en ogen die iemand aankijken.

Alle registers van het intermenselijke contact moeten open

- en daarom hebben wij elkaar allemaal nodig -:

om uit te zeggen wat het Kerstkind naar de wereld wil overbrengen:

'Jij bent niet buitengesloten, maar omringd, omarmd.

Ik heb je nodig, wil je er zijn?'